

71427
611-32

T.C.
DIŐIŐLERİ BAKANLIĐI
İkili Siyasi İőler Genel M¼d¼rl¼Đ¼-APGM

Sayı : 75287791-520.50-2016/10391509
Konu : Soru önergesi

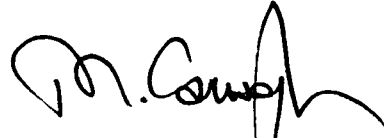
29 Ocak 2016

T¼RKİYE B¼Y¼K MİLLET MECLİSİ BAŐKANLIĐINA

İlgi: 16 Aralık 2015 tarihli ve 7613 sayılı yazıları.

Diyarbakır Milletvekili Altan TAN'ın, Çin Halk Cumhuriyeti'nin Sincan Uygur Özerk Bölgesi hakkındaki 7/427 esas numaralı yazılı soru önergesinin yanıtı ilişikte sunulmuőtur.

Saygılarımla arzederim.

Mevlüt ÇAVUŐOĐLU
Dıőıőleri Bakanı

Ek: 1 (2 sayfa)

* 2 0 1 6 / 1 0 3 9 1 5 0 9 *

T.C.
DIŐIŐLERİ BAKANLIĐI
(75287791-520.50-2016/10391509 sayılı yazının ekidir)

DİYARBAKIR MİLLETVEKİLİ ALTAN TAN'IN YÖNELTTİĞİ 7/427 NO'LU
YAZILI SORU ÖNERGESİNİN YANITI

SORU:

Dođu Türkistan Uygur Özerk Bölgesi'nde Çin Hükümeti'nin Müslüman Uygur halkına karşı uyguladığı insanlık dışı baskı ve zulüm her geçen gün artmaktadır. İnsani yaşam koşulları, barınma, sağlık, seyahat, din ve inanç özgürlüğü gibi neredeyse tüm alanlarda uğradıkları baskı kabul edilemez boyutlardadır.

1. Türkiye Cumhuriyeti olarak Çin Halk Cumhuriyeti'ne karşı Uygur Özerk Bölgesi'nde yaşanan katliamların son bulmasıyla alakalı bugüne kadar ne gibi hukuki ve siyasi adımlar atılmıştır?
2. Son günlerde Uygur Özerk Bölgesi'nde artan baskılar ile ilgili Çin Hükümeti nezdinde girişimde bulunulmuştur?
3. Bu konu ile alakalı uluslararası kurumlar nezdinde girişiminiz var mıdır?"

CEVAP:

Tüm ülkelerin bağımsızlığına, egemenliğine ve toprak bütünlüğüne saygı duymakta olan Türkiye, Çin Halk Cumhuriyeti (ÇHC) ile ilişkilerini de bu zemin üzerinde yürütmektedir.

ÇHC'nin bir parçası olan Sincan Uygur Özerk Bölgesi'nde (SUÖB) yaşayan ve tarihi, dini, kültürel bağlarımız bulunan Uygurların yaşam koşulları tarafımızdan çok yakından takip edilmektedir. Uygurları Çin ile aramızda bir dostluk köprüsü ve ilişkilerin daha da geliştirilmesi için bir değer olarak görmekteyiz. Uygurların kendi vatanlarında diğer Çin vatandaşları ile eşit koşullarda, huzur, refah, güvenlik ve istikrar içinde yaşamalarına büyük önem atfetmekteyiz.

Bakanlığımız, ÇHC makamlarıyla gerçekleştirilen temaslarda, SUÖB'deki halkın yaşam düzeyinin yükseltilmesine, Uygurların huzur ve güven içinde yaşamalarına verdiğimiz önemi her vesileyle vurgulamakta, Çin makamlarıyla işbirliği halinde, bu bölgenin kalkınmasına katkıda bulunmaya hazır olduğumuzu ifade etmektedir. Türk yatırımcıların bölgeye yatırım yapmaya teşvik edilmeleri ve ülkemiz ile SUÖB arasında başlatılan doğrudan havayolu seferleri bu çabalarımıza örnek teşkil edebilir. Uygurların karşı karşıya kaldıkları olumsuzlukların giderilmesine yönelik görüş ve beklentilerimiz de Çin tarafının dikkatine getirilmektedir. Bakanlığımız yeri geldiğinde bu hususlarda açıklamalar yapmaktadır.

ÇHC ile özellikle son yıllarda gerçekleştirilen karşılıklı üst düzey ziyaretlerin de katkısıyla hızla gelişmekte olan ilişkilerimiz, SUÖB bağlamında da yoğunluk kazanmıştır. Nitekim, gerek Cumhurbaşkanı, Başbakan ve Bakan düzeyinde, gerek TBMM'deki siyasi partiler tarafından SUÖB birçok kez ziyaret edilmiş ve bölgedeki durum yerinde görülmüştür.

T.C.
DIŐIŐLERİ BAKANLIĐI
(75287791-520.50-2016/10391509 sayılı yazının ekidir)

Öte yandan, medyada zaman zaman ÇHC ve Uygurlarla ilgili olarak gerçeği yansıtmayan bazı abartılı haberlerin yer aldığı görölmektedir. Belirli çevrelerce medya organları kullanılmak ve yanlış bilgiler aktarılmak suretiyle yapılan bu girişimler, ölkemiz ve ÇHC arasındaki ilişkiler kadar asıl Uygurlara zarar verebilecek boyutlara ulaşabilir. Bu tür haberlere ihtiyatla yaklaşılması ulusal menfaatimiz gereğidir.

Bununla birlikte, son yıllarda başta SUÖB olmak üzere, başkent Pekin ve ölkenin diğer bölgelerinde meydana gelen terör ve şiddet olaylarında önemli oranda artış yaşanması, bu saldırılarda sivil halktan çok sayıda kişinin hayatını kaybetmesi, Çin yönetimini ulusal güvenlik konusunda daha hassas hale getirmiş ve güvenlik tedbirlerini sıkılaştırması sonucunu doğurmuştur. Uluslararası camia tarafından terör eylemi olarak tanımlanarak kınanan sözkonusu eylemler, ayrılıkçılığın ve terörün her türüne, sebebi ve kaynağı ne olursa olsun karşı çıkan Türkiye tarafından da kınanmıştır.

ÇHC makamları sözkonusu terör eylemlerinin 2002 yılında BM Güvenlik Konseyi tarafından terör örgütleri listesine alınan “Dođu Türkistan İslami Hareketi” (DTİH) ve bağlantılı çevrelerce gerçekleştirildiğini açıklamıştır. DTİH, BM çerçevesindeki yükümlölüklerimiz ve uluslararası terörizmle mücadelenin bir gereği olarak, 1 Ekim 2002’de çıkartılan Bakanlar Kurulu kararıyla ölkemiz tarafından da terör örgütü olarak kabul edilmiştir.

Çin’den Güneydođu Asya ölkelerine giden aralarında kadın ve çocukların da olduğu Uygurların durumu da tarafımızdan insani mülahazalarla yakından izlenmektedir. Tarih boyunca kapısına gelenleri geri çevirmemiş bir ölkeler olarak, ölkemize gelmek isteyen Uygurlara da kapımız açık tutulmaktadır. Türkiye’ye gitmek istediklerini belirten Uygurlarla ilgili olarak gerek ilgili ölkeler gerek BM Mülteciler Yüksek Komiserliđi ve Uluslararası Göç Örgütü nezdinde girişimlerde bulunulmuştur. Bu çerçevede, bugüne kadar birçok Uygur da ölkemize kabul edilmiştir.

Diğer taraftan, ölkemiz, insan kaçakçılığı şebekelerinin mağduru olan sözkonusu şahısların durumunun selamete kavuşması ve kaçakçılık şebekelerinin faaliyetlerine darbe vurulması için gerekli tüm çalışmaları sürdürmektedir. Bu bağlamda, Uygurları göçe teşvik eden yaşam koşullarının iyileştirilmesi ve ölkeden kaçışlara neden olan sosyal, ekonomik ve güvenlik ile ilgili tüm gerekçelerin ortadan kaldırılması için gerekli tüm tedbirlerin alınması, ayrıca kaynak ölkeler olarak ÇHC’nin de yasadışı geçişleri engellemesi gerektiği, tüm bu konularda işbirliğine açık olduğumuz hususları Çin makamları ile her düzeydeki görüşmenin gündem maddeleri arasında yer almaktadır.